

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Prev 268/07
29.11.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića i Predraga Trifunovića, članova veća, u parnici tužioca Građevinska direkcija Srbije DOO iz Beograda, protiv tuženog "BB", čiji je punomoćnik BA, advokat, radi duga, vrednost spora 5.534.145,00 dinara, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br. 6967/06 od 15.03.2007. godine, u sednici veća održanoj dana 29.11.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tuženog izjavljena protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br. 6967/06 od 15.03.2007. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Trgovinskog suda u Beogradu, P.broj 1828/05 od 14.06.2006. godine u stavu jedan izreke usvojen je tužbeni zahtev i obavezan je tuženi da tužiocu isplati 5.534.145,00 dinara sa kamatom po zakonu o visini stope zatezne kamate počev od 09.03.2002. godine pa do isplate. Stavom dva izreke odbijen je tužbeni zahtev u delu u kome je tužilac tražio obavezivanje tuženog na isplatu kamate po Zakonu o visini stope zatezne kamate i to na iznos od 3.571.600,00 dinara počev od 31.07.2000. godine pa do 08.03.2002. godine kao i na iznos od 1.962.545,00 dinara od 18.07.2001.godine do 08.03.2002. godine. Stavom tri izreke odbijen je kompenzacioni prigovor za iznos od 519.550,00 dinara sa obračunatom zakonskom zateznom kamatom i to na iznos od 2.482.100,00 dinara počev od 08.10.2000. godine pa do 18.07.2001. godine, i na iznos od 519.550,00 dinara počev od 18.07.2000. godine pa do isplate. Stavom četiri izreke obavezan je tuženi da tužiocu na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 175.482,90 dinara.

Presudom Višeg trgovinskog suda Pž.br.6967/06 od 15.03.2007. godine odbijena je kao neosnovana žalba tuženog i potvrđena je prvostepena presuda Trgovinskog suda u Beogradu u stavovima jedan, tri i četiri izreke.

Protiv pravosnažne drugostepene presude, blagovremenu i dozvoljenu reviziju, preko punomoćnika iz reda advokata, izjavio je tuženi zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, iz člana 361.stav 2. tačka 1. 3. i 12. Zakona o parničnom postupku i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku, ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 125/04 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005. godine), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tuženog nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnom postupka iz člana 361.stav 2. tačka 9. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Pogrešno je stanovište revidenta da je prvostepeni sud ne sudeći u veću učinio bitnu povredu iz člana 361.stav 2. tačka 1. ZPP, obzirom da je odredbom člana 481. stav 1. Zakona o parničnom postupku propisano da u privrednim sporovima u prvom stepenu sudi sudija pojedinac. Neosnovan je i navod revizije o učinjenoj bitnoj povredi iz člana 361.stav 2. tačka 3. ZPP, jer se ne radi o tužbi za koju je zakonom propisan prekluzivni rok za podnošenje. Prigovor zasterelosti na koji se poziva revident je materijalno-pravni prigovor koji može biti od uticaja na osnovanost tužbenog zahteva, ali ne i na prekluziju u pogledu prava na podnošenje tužbe. O zastarelosti potraživanja sud ne vodi računa po službenoj dužnosti, već po istaknutom prigovoru, koji mora biti istaknut do zaključenja glavne rasprave.

Neosnovan je i navod revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

U toku prvostepenog postupka je utvrđeno da su parnične stranke bile u poslovnom odnosu po osnovu ugovora o izgradnji stambenog objekta u Požarevcu od 12.07.2000. godine, po kome je tuženi kao izvođač, za potrebe tužioca kao naručioca trebalo da izvrši radove na izgradnji stambenog objekta na lokaciji "____" u _____. Ugovorna obaveza tužioca je bila da tuženom uplati beskamatni avans od 20% od ugovorene vrednosti radova, odnosno iznos od 8.071.600,00 dinara, za nabavku građevinskog materijala po ugovorenoj dinamici. Do konačnog raskida ugovora 08.03.2002. godine tužilac je dana 31.07.2000.godine uplatio tuženom na ime avansa iznos od 3.577.600,00 dinara, i deo duga po prvoj privremenoj situaciji dana 18.07.2001. godine u iznosu od 1.932.245,00 dinara.

Kod ovako utvrđenih činjenica, te kako je ugovor između parničnih strana raskinut, pravilno su nižestepeni sudovi primenom člana 132. Zakona o obligacionim odnosima obavezali tuženog da tužiocu uplaćeni novčani iznos vrati, jer je restitucija zakonom predviđeno prvo one strane koja je do raskida ugovor izvršila delimično ili potpuno, bez obzira na krivicu za raskid ugovora. U situaciji kada je ugovor među strankama raskinut, nastaje

situacija u kojoj je pravni osnov, koji je među strankama postojao, otpao što znači da tuženi sredstva koja je primio od tužioca drži bez osnova, te se i zastarelost tužiočevog potraživanja ceni prema odredbi člana 371. Zakona o obligacionim odnosima, koji propisuje desetogodišnji rok zastarelosti.

Neosnovan je i navod revizije da su obrazloženja nižestepenih odluka u pogledu odlučivanja o kompenzacionom prigovoru nerazumljiva i sadrže nedostatke koji ih čine manjkavim, čime je učinjena bitna povreda iz člana 361.stav 2. tačka 12. ZPP. Kompenzacioni prigovor obuhvata potraživanje tuženog prema tužiocu po osnovu naknade štete u vidu kamate na sredstva koja je usled docnje tužioca u plaćanju, tuženi uložio u izgradnju objekta. Prema odredbi člana 132. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima raskidom ugovora obe strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze na naknadu eventualne štete. To znači da raskid ugovora ne podrazumeva automatski obavezu naknade štete, već strana koja je postavila takav zahtev mora dokazati da je štetu pretrpela i da je ista nastala krivicom suprotne strane. Pravilno drugostepeni sud zaključuje da tuženi nije dokazao osnovanost svog potraživanja istaknutog kao kompenzacioni prigovor, a shodno članu 219. i 221a. Zakona o parničnom postupku. Prema utvrđenom činjeničnom stanju tuženi nije predao tužiocu stambeni objekat koji je bio predmet ugovaranja, već tuženi ima pravo raspolaganja istim, te je, obzirom na raskid ugovora i oslobođanje obaveze da tužiocu stambeni objekat preda, sopstvena sredstva uložio u svoj objekat te i naknadu uložениh sredstava može ostvariti u postupku prodaje istog.

Sa svega izloženog, te kako ne stoje razlozi istaknuti u reviziji kao ni razlozi na koje revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, na osnovu člana 405.stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.